

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2938

Vragen van het lid **Van Bommel** (SP) aan de minister van Buitenlandse Zaken over *het nieuwe detentieregime in Afghanistan* (ingezonden 25 mei 2012).

Antwoord van minister **Rosenthal** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 4 juli 2012).

Vraag 1

Kent u het bericht «Afghanistan secretly adopts an indefinite detention regime at the behest of the US government»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Is het waar dat Afghanistan momenteel op aandringen van de Verenigde Staten bezig is met de implementatie van een nieuw detentieregime vergelijkbaar met het detentieregime dat momenteel geldt in het Amerikaanse detentiecentrum naast het vliegveld Bagram? Is het waar dat in dit nieuwe Afghaanse detentieregime gevangenen onbepert in administratieve detentie kunnen worden vastgehouden? Indien neen, wat zijn dan de feiten betreffende de aanpassing van het detentiewezen in Afghanistan? Kunt u in uw antwoord concreet ingaan op de wijzigingen die zijn doorgevoerd dan wel worden besproken?

Antwoord 2

In het kader van het recent gesloten *Memorandum of Understanding* (MoU) tussen de VS en Afghanistan over overdracht van detentiefaciliteiten werken beide landen momenteel aan de geleidelijke overdracht van de detentiefaciliteit in Bagram/Parwan en de daar gedetineerde Afghaanse gevangenen. In dit verband wordt onder meer gewerkt aan een nieuw Afghaans detentieregime dat voldoet aan internationale standaarden, zoals onder meer vastgelegd in het tweede additionele protocol bij de Genève Conventie. Concrete details over dit regime zijn de regering op dit moment niet bekend.

¹ International Justice Network, Afghanistan secretly adopts an indefinite detention regime at the behest of the US government, <http://www.ijnetwork.org/bagram-detainees-and-torture-victims-human-rights-projects-48/266-afghanistan-secretly-adopts-an-indefinite-detention-regime-at-the-behest-of-the-us-government>, 23 mei 2012.

Vraag 3

Hoe verhoudt dit nieuwe detentieregime zich tot het internationale en het Afghaanse recht? Hoe verhoudt het detentieregime dat de Amerikanen hanteren in het detentiecentrum naast het vliegveld Bagram zich tot het internationale en het Afghaanse recht? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 3

Het doel van het nieuwe Afghaanse detentieregime is een robuust juridisch kader voor detentie te hebben, dat voldoet aan alle internationale standaarden. Naleving van deze regels wordt gecontroleerd door een *Joint Monitoring Board* (JMB), waarin zowel de VS als Afghaanse functionarissen plaatsnemen. De JMB zal ook per gevangene het overdrachtsproces monitoren, om te verzekeren dat de mensenrechten van gevangenen worden gerespecteerd. Na intern onderzoek naar het detentieregime in Bagram/Parwan heeft de VS eind 2009 hervormingen doorgevoerd gericht op meer transparantie en betere naleving van het internationale recht. Volgens de VS voldoet het Bagram/Parwan detentiecentrum aan internationale standaarden. Ik heb geen reden daaraan te twijfelen.

Vraag 4

Bent u van mening dat onbeperkte administratieve detentie zeer onwenselijk is en, zoals bijvoorbeeld in Egypte ten tijde van Moebarak, kan leiden tot grove mensenrechtenschendingen?

Antwoord 4

Ieder geval van detentie moet te allen tijde voldoen aan de eisen van het internationale recht, ongeacht waar de detentie plaatsvindt.

Vraag 5

Bent u verder van mening dat door een dergelijk nieuw detentieregime in Afghanistan de kans dat gevangenen gemarteld zullen worden, aangezien dit reeds op grote schaal is voorgekomen, aanzienlijk kan toenemen?^{2 3} Indien neen, waarom niet?

Antwoord 5

Een nieuw Afghaans detentieregime dat voldoet aan alle internationale standaarden kan slechts worden toegejuicht. Wel dient naleving van dit regime te worden gecontroleerd. Ik verwelkom daarom de instelling van de JMB door de VS en Afghanistan. Ook steun ik van harte het werk van UNAMA op het gebied van toezicht op detentiecentra in Afghanistan, dat ook in de toekomst moet worden voortgezet.

Vraag 6

Hoe verhoudt het nieuwe Afghaanse detentieregime zich tot de doelstellingen zoals omschreven in verschillende «rule of law» programma's waar Nederland zich in Afghanistan voor inzet? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 6

Het Nederlandse *Rule of Law* programma is gericht op versterking van de gehele justitiële keten, waarbij respect voor het nationale en internationale recht een belangrijke prioriteit is. Een nieuw Afghaans detentieregime gericht op naleving van het internationale recht – hoewel geen onderdeel van het Nederlandse *Rule of Law* programma – sluit hier op aan.

Vraag 7

Bent u bereid om er bij uw Afghaanse en Amerikaanse collega's op aan te dringen dat een nieuw Afghaans detentieregime niet in strijd mag zijn met het internationale en Afghaanse recht? Indien neen, waarom niet?

² Afghanistan Independent Human Rights Commission (AIHRC) / Open Society Foundations, *Torture, transfers, and denial of due process: The treatment of conflict-related detainees in Afghanistan*, 17 maart 2012.

³ United Nations Assistance Mission for Afghanistan / UN Office of the High Commissioner for Human Rights, *Treatment of conflict related detainees in Afghan custody*, October 2011.

Antwoord 7

Van zowel Afghaanse als Amerikaanse zijde is mij verzekerd dat het detentie-regime voldoet aan alle relevante internationale standaarden. De Nederlandse ambassade blijft dit onderwerp nauw volgen en zal in contacten met de Amerikaanse en Afghaanse autoriteiten blijven bepleiten dat alle vormen van detentie in overeenstemming dienen te zijn met het internationale recht en dat de rechten van gedetineerden moeten worden gewaarborgd.